

світових фінансових і економічних криз, підвищує залежність країн-реципієнтів від економічних інтересів країн-донорів.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Слухай В.В.

Науковий керівник – Можайкіна Н.В., канд. екон. наук, доцент

Лізинг є однією з найцікавіших форм інвестування, здатних значно поживати процес оновлення виробництва та інтегрувати економіку країни до структури світового ринку. Він може дати потужний поштовх процесам приватизації, конверсії, оновлення технологічного парку існуючих підприємств і створення нових виробництв, оптимізувати використання наявного машинного парку і на вигідних умовах отримати найсучасніше вітчизняне та зарубіжне устаткування.

Особливість лізингової діяльності полягає в тому, що, з одного боку, вона сприяє становленню приватної власності на засоби виробництва, а з іншого – веде до подолання її, зміни власника та розпорядника. В процесі лізингу відбувається також саморозвиток державної власності, а при певних умовах – і перетворення її в спільну сумісну або часткову. Вважається загальновизнаним, що лізинг тісно пов'язаний з орендним механізмом, але в діловому обороті він має більш широку, складну потрібну основу та містить в собі одночасно істотні якості кредитної угоди, інвестиційної та орендної діяльності, які тісно поєднуються і взаємопроникають один в одного, утворюючи нову організаційно-правову форму бізнесу. У ньому реалізується комплекс майнових відносин, пов'язаних з передачею засобів виробництва у тимчасове користування шляхом їх купівлі та подальшої здачі в оренду.

Лізинг відноситься до підприємницької діяльності більш високого рівня в порівнянні з орендною, банківською чи комерційною, оскільки він передбачає і вимагає широкого діапазону знань і фінансового бізнесу, і положення у виробництві, на ринках устаткування та нерухомості, а також мінливих потреб клієнтів та особливостей оренди. Отже, лізинг – це особливий вид підприємницької діяльності, що включає три форми організаційно-економічних відносин: орендні, кредитні та торговельні, зміст кожної з яких окремо повністю не вичерпує сутності таких специфічних майново-фінансових операцій

У нашій країні через низку причин лізинг як вид інвестиційної діяльності не набув широкого розвитку. Серед причин такого стану можна назвати наступні: для лізингодавців не передбачені інвестиційні

пільги; встановлені високі процентні ставки по кредитах від Національного банку; лізинговим компаніям не вистачає власних коштів; не врегульована правова і ринкове середовище; не створені умови для широкого впровадження методів прискореної амортизації; низький платоспроможний попит, де будь-яке підвищення ціни може серйозно вплинути на своєчасність оплати лізингових платежів.

Для сучасного етапу розвитку лізингових відносин в Україні характерним є відсутність достовірної офіційної інформації про обсяг лізингових операцій в нашій країні, оскільки не ведеться окремої уніфікованої статистичної звітності за лізинговою діяльністю. Така непрозорість лізингового ринку ускладнює його моніторинг і служить додатковим аргументом для іноземних лізингових компаній і постачальників лізингового майна не здійснювати лізингові операції в Україні. При цьому ще існує ряд об'єктивних факторів, що негативно впливають на розвиток лізингу в Україні, а саме: несприятливий податковий клімат; недостатність кваліфікованих кадрів у сфері лізингу; недосконалість законодавчого забезпечення; недостатня фінансова стійкість лізингодавців; недостатній розвиток інфраструктури ринку лізингу.

Сучасні тенденції згортання бізнесу і скорочення витрат в банківському секторі торкнулися і лізингових компаній. Тому що більшість з них – дочірні компанії банків або іноземних лізингових компаній. Ринок лізингових послуг в Україні сьогодні демонструє тенденцію в бік їх імпорту. Так, більше 80% лізингових операцій здійснюються за договорами міжнародного лізингу. Основними причинами цього є: прийнятні умови нерезидентів України за такими показниками, як термін лізингу, розмір передоплати; зарубіжні компанії є класичними фінансовими посередниками і, на відміну від українських, не заробляють на самому предметі лізингу. Така ситуація призводить до утворення довгострокової тенденції відтоку капіталу з України і до зменшення доходів бюджету (адже лізинговий платіж зменшує оподатковуваний прибуток) і залежність українських підприємств від іноземних фінансових структур. Тому для подальшого розвитку лізингу в Україні слід провести ряд заходів, які передбачають: зниження вартості кредитних ресурсів до рівня, який би не перевищував 20% річних, для забезпечення ефективності лізингових операцій; створення лізингових центрів, які б спеціалізувалися на обслуговуванні малих підприємств; розробка державної програми підтримки лізингу, яка б передбачала залучення банківського сектора до розвитку лізингових послуг; реформування податкового законодавства в частині стимулювання лізингових операцій.